

ส่วนที่ 2

แนวปฏิบัติที่ดี

ด้านการผลิตบัณฑิต : การบริหารจัดการหลักสูตร

การบริหารจัดการหลักสูตร

ในการผลิตบัณฑิตเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะพึงประสงค์และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ การดำเนินงานและการบริหารงานระดับหลักสูตรถือว่าสำคัญที่สุด ซึ่งควรมีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับหลักสูตร มีหลักการดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เป็นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา ว่าหลักสูตรได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้พิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

2. ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ให้เชื่อมโยงกับตัวบ่งชี้การดำเนินการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่หลักสูตรที่มี คุณภาพและมาตรฐาน ซึ่ง สกอ. ได้กำหนดแนวทางการเผยแพร่หลักสูตรไว้ในประกาศคณะกรรมการการ อุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

3. ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เป็นข้อมูลพื้นฐานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และตัวบ่งชี้เชิงปริมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณวุฒิ ตำแหน่ง ทางวิชาการ และผลงานทางวิชาการของอาจารย์ สำหรับตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพที่เน้นกระบวนการ จะประเมิน ในลักษณะของพหุพินิจ (peer review) ซึ่งจะมีรายละเอียดของคำถามที่จะเป็นแนวทางให้แก่ผู้ประเมิน เพื่อให้สามารถนำไปพิจารณาตามบริบทของสถาบันได้ และได้กำหนดแนวทางในการให้คะแนนในแต่ละ ระดับสำหรับผู้ประเมินและผู้รับการประเมินได้ใช้ในการพิจารณา

4. สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร โดย มีการดำเนินงานได้ตามมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งนี้ ทุกระบบต้องได้รับการเห็นชอบจากสภาสถาบันและเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้มีการจัดส่งผลการประเมินพร้อมข้อมูลพื้นฐานให้กับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน ตัวอย่างการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ระดับหลักสูตร ที่เทียบเคียงได้ เช่น ผลการประเมินหลักสูตรของ AUN QA ผลการประเมินหลักสูตร วิชาชีพที่ได้รับการรับรองจากองค์การวิชาชีพระดับนานาชาติ เช่น AACSB (สำหรับหลักสูตรทางด้าน บริหารธุรกิจ) ABET (สำหรับหลักสูตรทางด้านวิศวกรรมศาสตร์) และหลักสูตรที่ได้รับการตรวจประเมินเป็น ประจำและผ่านการรับรองโดยสภาวิชาชีพ

การดำเนินการจัดการศึกษาการบริหารหลักสูตรสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพ

นักศึกษา	อาจารย์ และบุคลากร	กระบวนการ จัดการเรียนการสอน	บัณฑิต
1. การรับนักศึกษา 2. การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา 3. การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา - การควบคุมการดูแลให้ คำปรึกษาวิชาการและแนะ แนวแก่นักศึกษา - การพัฒนาศักยภาพนักศึกษา และการเสริมสร้างทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4. ผลที่เกิดกับนักศึกษา - อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา - อัตราการสำเร็จการศึกษา - ความพึงพอใจและผลการ จัดการข้อร้องเรียนของ นักศึกษา 5. การบริการนักศึกษา 6. กิจกรรมนักศึกษา	1. การบริหารและพัฒนา อาจารย์ - การรับและแต่งตั้ง อาจารย์ประจำ หลักสูตร - การบริหารอาจารย์ - การส่งเสริมและพัฒนา อาจารย์ 2. พัฒนาคุณภาพ อาจารย์ - คุณวุฒิปริญญาเอก - ตำแหน่งทางวิชาการ - ผลงานทางวิชาการ 3. ผลที่เกิดกับอาจารย์ - อัตราการคงอยู่ของ อาจารย์ - ความพึงพอใจของ อาจารย์ 4. การพัฒนาบุคลากร	1. การบริหารจัดการ หลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐาน 2. สารของรายวิชาใน หลักสูตร 3. การพัฒนาปรับปรุง หลักสูตร 4. การวางระบบผู้สอนและ กระบวนการจัดการเรียนการ สอน 5. การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ 6. การประเมินผู้เรียน 7. การดำเนินงานหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 8. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	1. คุณภาพบัณฑิตตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2. ติดตามและประเมินผล ภาวะการมีงานทำของ บัณฑิต และความพึงพอใจ ของผู้ใช้บัณฑิต 3. ผลงานของ นส.ป.โท

ติดตามและประเมินผล

ปรับปรุง/พัฒนา กระบวนการจากผลการประเมิน

1. บทบาทหน้าที่อาจารย์ประจำหลักสูตร

- อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคน เข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรและร่วมรับการตรวจประเมิน SAR หลักสูตร ร่วมตอบข้อซักถามคณะกรรมการ
- กำกับ ติดตาม บริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร และเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ TQF
- ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการหลักสูตร การเรียนการสอน การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ระดับรายวิชาและระดับหลักสูตรตามมาตรฐานการเรียนรู้ การติดตามประเมินผล การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การประกันคุณภาพหลักสูตรตามที่คณะ/มหาวิทยาลัยกำหนด
- ประธานหลักสูตร / หัวหน้าสาขา จัดประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร (แต่ละภาคการศึกษา) ...และมีการบันทึกรายงานการประชุม
- พิจารณากำหนดผู้สอน / รายวิชาเปิด / แผนการเรียน
- ดูแล กำกับ ติดตาม ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาส่งรายละเอียดรายวิชา(มคอ.3 และ มคอ.4) ทุกรายวิชา ก่อนเปิดภาคเรียนตามเวลาที่คณะกำหนด ก่อนเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา
- ดูแล กำกับ ติดตาม ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาส่งรายงานผลการดำเนินงานของรายละเอียดรายวิชา (มคอ.5 และ มคอ.6) ทุกรายวิชา ตามเวลาที่คณะกำหนด (ภายใน 30 วันหลังวันปิดภาคเรียน)
- ติดตามคุณภาพของบัณฑิตในหลักสูตร การมีงานทำภายใน 1 ปี
- ติดตามคุณภาพของบัณฑิตในหลักสูตรจากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร
- ติดตามผลงานของนักศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่
- อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคน พัฒนาตนเองทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน
- รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานของหลักสูตร การประเมินผลการดำเนินงานหลักสูตร จัดทำรายงานผลการดำเนินการหลักสูตร (มคอ. 7) หรือรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ตามระยะเวลาที่คณะ/มหาวิทยาลัยกำหนด (ภายใน 60 วันหลังสิ้นสุดปีการศึกษา)
- ป้อนข้อมูลรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ระดับหลักสูตรผ่านระบบ CHE QA Online
- กำกับและติดตามการนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนการสอน
- พัฒนาหลักสูตร แก้ไขปัญหาต่างๆ ในการบริหารหลักสูตร

2. การบริหารหลักสูตร

๑๑

การบริหารหลักสูตร

อาจารย์ประจำหลักสูตร / สาขา

↓ ประชุมก่อนเปิดภาคการศึกษา

- เตรียมการเปิดรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร
- กำหนดผู้สอน และผู้จัดทำ มคอ 3/4
- กำหนดแผนการบริหารจัดการในภาคการศึกษานั้น ๆ เช่น รายวิชาที่จะทวนสอบ

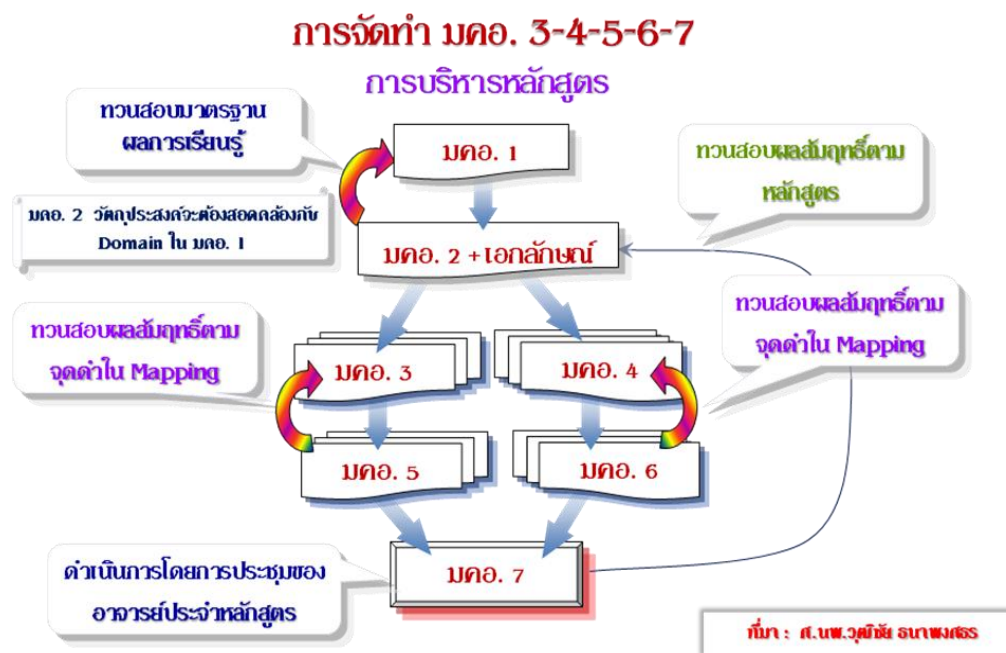
↓ ประชุมกลางภาคการศึกษา

- ประเมินการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาครึ่งเทอม (นักศึกษา / บัณฑิต / อาจารย์ / หลักสูตร)
- จัดทำข้อสอบ
- ดูแล/ติดตาม นิสิตที่มีปัญหาเรื่องการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ

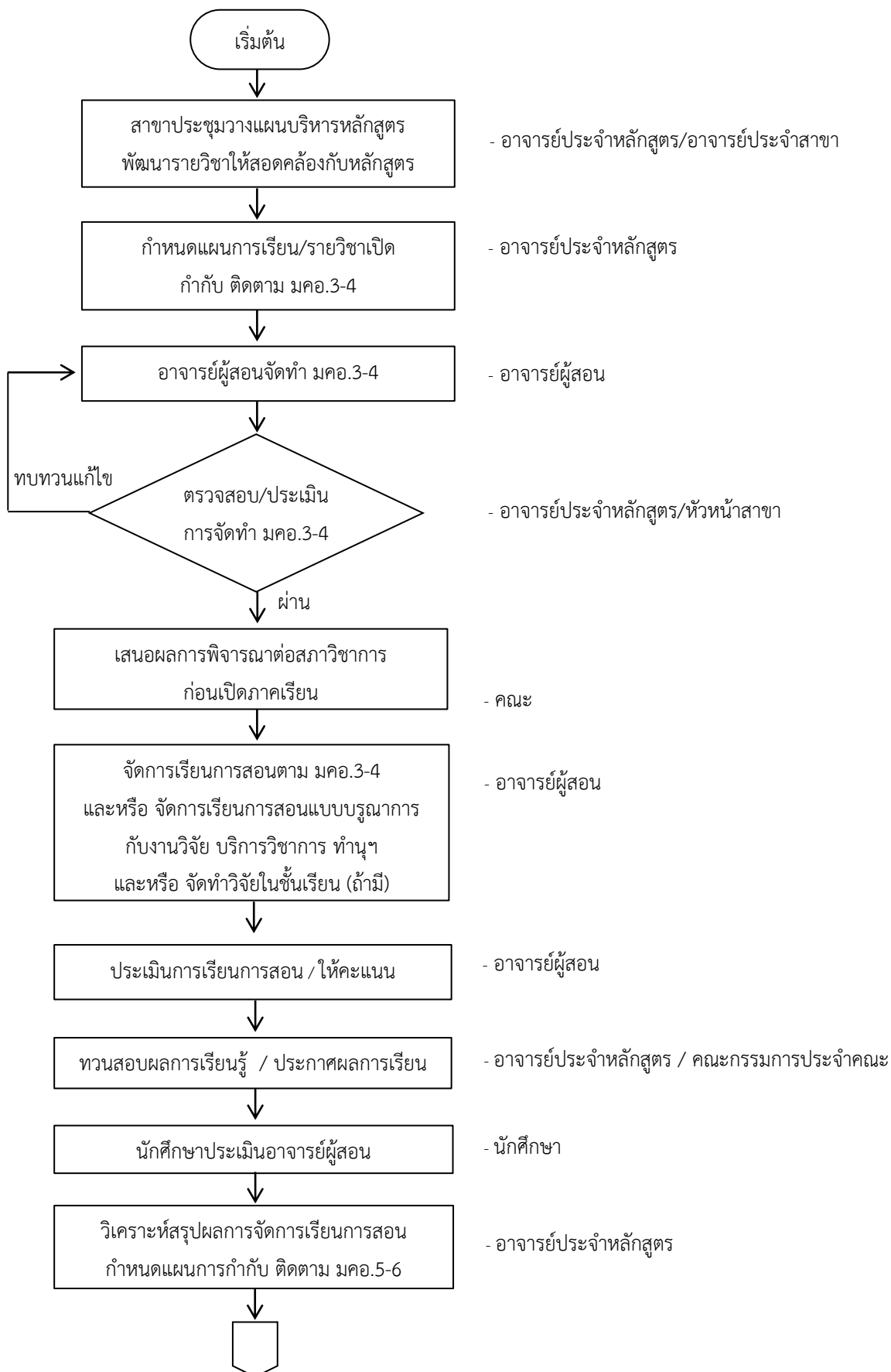
↓ ประชุมปลายภาคการศึกษา

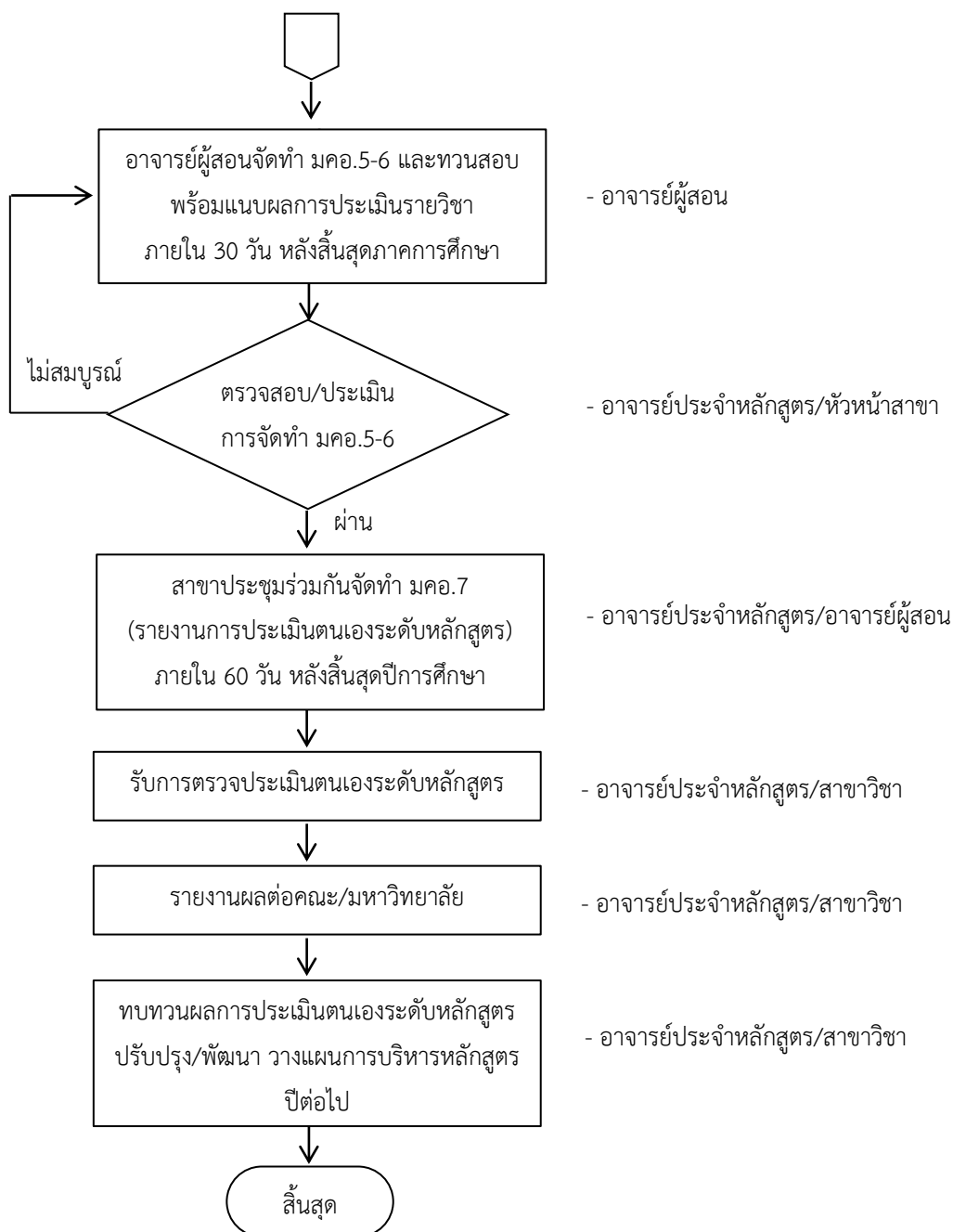
- ประชุมตัดเกรด / ทวนสอบการประเมินผล
- ประเมินการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาหนึ่งเทอม (1 ปี) (นักศึกษา / บัณฑิต / อาจารย์ / หลักสูตร)
- จัดทำ มคอ 5 / 6 (มคอ 7)
- ทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

3. การจัดทำ มคอ.3-4-5-6-7

ขั้นตอนการกำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอน การจัดทำ (มคอ.3 – มคอ.7)

หมายเหตุ : วันสิ้นสุดภาคการศึกษา คือ วันอนุมัติผลการศึกษาของคณะกรรมการประจำคณะ
